

Primaria

Lingua 5

Programación

Unidade 3

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliados
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

A princesa de negro

Descrición da unidade

A diferenza das dúas unidades anteriores, esta ábrese cun poema. Sinxelo, curto e ritmo áxil, facilita a súa memorización por parte do alumnado, que adoita gozar coa lectura deste tipo de textos. En prosa ou en verso, a poesía ten a súa propia linguaxe, na que é moi frecuente o uso de figuras literarias como as que se explican no comentario. Cómpre que os escolares se vaian familiarizando con elas, aprendan a recoñecelas e afonden un pouco máis nos trazos diferenciadores dos distintos xéneros literarios. Estes e outros contidos (como as palabras antónimas, a oración ou o acento gráfico) son os que se desenvolverán na unidade 3. Ademais, trabállanse as competencias e foméntanse valores como o respecto á tradición, a responsabilidade, a autonomía persoal, etc.

Un dos principais obxectivos é que os alumnos vexan as súas novas aprendizaxes de maneira atractiva e motivadora, que gocen aprendendo.

A través das diferentes actividades propostas na unidade, preténdese que os alumnos e as alumnas adquiren e reforcen os coñecementos seguintes:

- Comprensión do sentido xeral dun texto, oral ou escrito.
- Léxico referido ao dormitorio.
- Palabras antónimas.
- Identificación dos constituíntes inmediatos da oración: suxeito e predicado.
- Regras de acentuación.
- Modos de expresión literaria: verso e prosa.
- Estrutura dos poemas: versos e estrofas.
- Aspectos propios da nosa cultura.

Temporalización:

Outubro Novembro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

1. Utilizar correctamente o léxico referido ao dormitorio.
2. Recoñecer antónimos de palabras dadas.
3. Identificar os compoñentes inmediatos da oración: suxeito e predicado.
4. Acentuar palabras correctamente.
5. Transformar en prosa un texto en verso.
6. Identificar a estrutura dos poemas.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> • Audición do poema inicial e do texto do apartado «Escoito e falo» cunha actitude favorable. • Lectura e comprensión de textos poéticos. • Adquisición de novo vocabulario referido ao dormitorio e reforzo das palabras antónimas. • Identificación dos constituíntes inmediatos da oración: suxeito e predicado. • Aplicación das normas de acentuación. • Modos de expresión literaria: o verso e a prosa. • Estrutura dos poemas: versos e estrofas. • Coñecemento dalgúns aspectos propios da nosa cultura: o Magosto. 	1. escoitar textos orais en silencio, mostrando interese e respecto.	1.1. escoita textos orais atentamente.
	2. Ler textos poéticos con fluidez e comprensión.	2.1. Le textos poéticos con fluidez e corrección. 2.2. Comprende o sentido global de textos poéticos e responde cuestións de comprensión.
	3. Aumentar o vocabulario referido ao dormitorio e utilizar as palabras antónimas.	3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido ao dormitorio e palabras novas. 3.2. Aplica antónimos en contextos dados.
	4. Identificar os compoñentes inmediatos da oración: suxeito e predicado.	4.1. Identifica oracións. 4.2. Recoñece os compoñentes inmediatos da oración: suxeito e predicado.
	5. Acentuar palabras correctamente.	5.1. Coñece e aplica as regras de acentuación.
	6. Trasladar o verso á prosa.	6.1. Converte en prosa un texto en verso.
	7. Identificar a estrutura dos poemas.	7.1. Recoñece versos e estrofas.
	8. Aprender algúns aspectos propios da nosa cultura.	8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos propios da nosa cultura.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliados	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. escoita textos orais.	<ul style="list-style-type: none"> • CD-Audio do LA.
2.1. Le textos poéticos con fluidez e corrección.	<ul style="list-style-type: none"> • Suxestións metodolóxicas da PD.
2.2. Comprende o sentido global de textos poéticos e responde cuestións de comprensión.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Ficha de comprensión lectora dos RF. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.
3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido ao dormitorio e palabras novas.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 1 de reforzo dos RF.
3.2. Aplica antónimos en contextos dados.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 2 de reforzo e actividade 1 de ampliación dos RF.
4.1. Identifica oracións.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA.
4.2. Recoñece os compoñentes inmediatos da oración: suxeito e predicado.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 3 de reforzo e actividade 2 de ampliación dos RF.
5.1. Coñece e aplica as regras de acentuación.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 5 de reforzo e actividade 3 de ampliación dos RF. • CD-Audio do LA (ditado). • Actividades propostas na PD.
6.1. Converte en prosa un texto en verso.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA.
7.1. Recoñece versos e estrofas.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA.
8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos propios da nosa cultura.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Suxestións metodolóxicas da PD.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Ler, comprender e comentar textos.	Entende os textos propostos para a realización das actividades.
	Gozar coa lectura.	Desenvolve o interese cara á lectura como fonte de aprendizaxe e entretemento.
	Captar o sentido dos textos orais.	Garda silencio e desenvolve a atención necesaria para entender o sentido dun texto.
	Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.	Entende a importancia de respectar as normas gramaticais e ortográficas para unha mellor expresión.
	Expresarse oralmente e por escrito de maneira ordenada e clara.	Exprésase con corrección.
	Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.	Elabora creacións propias aplicando técnicas literarias.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Realizar argumentacións con esquemas lóxico-matemáticos.	Aplica o razoamento dedutivo.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar canles de comunicación audiovisual para facilitar o traballo.	Utiliza as TIC como apoio para a aprendizaxe.
	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta información verbal e gráfica.
<i>Aprender a aprender.</i>	Empregar o dicionario como fonte de información.	Manexa o dicionario como apoio para a aprendizaxe e para resolver as actividades.
	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión dos contidos.	Mellora a capacidade de memorización mediante o recitado e a escoita de textos poéticos. Utiliza técnicas de traballo que facilitan a aprendizaxe.
	Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes.	Realiza actividades seguindo unhas pautas.

	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolve as distintas intelixencias múltiples.	Mostra interese e iniciativa por coñecer a tradición. Desenvolve certa sensibilidade estética para a comprensión e a creación de textos literarios.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Recoñecer riqueza na diversidade de opinións, ideas ou propostas.	Respecta e valora as creacións dos demais.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Valora as tradicións como elementos culturais que definen un pobo.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Mostra unha actitude responsable na realización das tarefas e interese por mellorar.
	Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas.	Desenvolve a desinhibición necesaria para recitar ou cantar diante dos compañeiros, superando as dificultades.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Apreciar a beleza das expresións artísticas.	Goza coa poesía.
	Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural.	Mostra interese e respecto polas tradicións.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Comentario da lectura

- Escoitamos o poema no CD-Audio ou lémosllelo en voz alta aos alumnos.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coa ficha de comprensión lectora dos RF.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

Tarefa 2: Vocabulario

- Aprendemos o léxico referido ao dormitorio no LA e co apoio do dicionario.
- Lembramos o concepto de antonimia.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

Tarefa 3: Gramática

- Aprendemos no LA a identificar os constituíntes inmediatos da oración: suxeito e predicado.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

Tarefa 4: Ortografía

- Aprendemos no LA a aplicar as regras de acentuación.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Escoitamos o ditado no CD-Audio.
- Completamos con actividades da PD e coas fichas de reforzo e de ampliación dos RF.

Tarefa 5: Expresión

- Aprendemos no LA a transformar un poema nun texto en prosa.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD.

Tarefa 6: Literatura

- Aprendemos a estrutura dos poemas no LA.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD e coa ficha de ampliación dos RF.

Tarefa 7: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso da unidade do LA e do LD.
- Recompilamos as actividades para o portfolio do alumno.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD.

Tarefa 8: A nosa cultura

- Aprendemos aspectos da nosa cultura no LA.

- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- Reforzar as habilidades de comprensión lectora e expresión escrita, así como a recitación e a expresión oral a través de múltiples textos, recitado de poemas, etc.
- Fixar hábitos de traballo: coidar o material, observar e reflexionar antes de contestar, subliñar sempre con regra, deixar marxes no caderno, poñer atención á hora de copiar un enunciado, elaborar esquemas e resumos, facer clasificacións, etc.
- Facer fincapé na importancia do manexo habitual e metódico do dicionario, en clase e na casa. Como nesta unidade se traballan os antónimos, cómpre que o alumnado se afaga tamén a consultar dicionarios de sinónimos e antónimos.
- Utilizar os recursos que ofrecen as TIC para reforzar, complementar e ampliar a información que achega o libro.
- Fomentar no alumnado o interese pola tradición, así como a participación activa nas actividades de grupo.

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Lingua:

- O CD-Audio que acompaña o libro do alumno.
- Dicionario de lingua (*Dicionario Xerais de Primaria*).
- Caderno complementario ao libro do alumno.
- Cadernos de ortografía e murais ortográficos.
- Murais de conxugacións verbais.
- Recursos fotocopiáveis da Proposta didáctica.
- Bibliografía:
 - Antonio García Teijeiro: *Na fogueira dos versos*, Edicións Xerais, col. Merlín.
 - -----: *Á sombra do lueiro de papel*, Ed. Everest-Galicia, col. Ler é vivir.
 - Celia Ruiz Ibáñez: *Antoloxía da poesía galega para nenos*, Susaeta Ediciones.
 - Manuel María: *Os soños na gaiola*, Edicións Xerais, col. Merlín.
 - Xosé M.ª Álvarez Cáccamo e Marisa Núñez: *O libro dos cen poemas*, Ed. Espiral Maior.

Recursos dixitais

- Libro dixital: os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña á Proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Información de interese:
 - Maleta de poesía: http://www.edu.xunta.es/biblioteca/blog/files/diptico_maleta.pdf

- Materiais e recursos para traballar o outono:
http://www.xunta.es/linguagalega/outono_materiais_e_recursos
- Galicia *espallada* (ver «Festas e tradicións»): http://galicia.swred.com/ficha_cultura.htm

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade.
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Avaliación do traballo competencial.

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades advirto no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevexo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?